

THE RELATIONSHIP BETWEEN EDUCATIONAL MANAGEMENT AND PARTICIPATION IN THE ADMINISTRATION OF EDUCATIONAL PERSONNEL, DEPARTMENT OF LOCAL ADMINISTRATION PROMOTION MINISTRY OF INTERIOR

Wiparat CHOKTHONG¹, Naitawan KUMHOM¹ and Sopee WIWATCHANKIT¹

1 Faculty of Social Sciences and Education, Thongsook College, Thailand; ntawan@hotmail.com
(Corresponding Author)

ARTICLE HISTORY

Received: 19 September 2024

Revised: 3 October 2024

Published: 17 October 2024

ABSTRACT

The purpose of this research is to 1) study the level of educational management, 2) study the level of participation, and 3) study the relationship of educational management with participation in the administration of educational personnel. Department of Local Administration Promotion Ministry of Interior. The sample group used in this research was 385 educational personnel. The instrument used was a questionnaire. The statistics used to analyze the data were: Frequency breakdown Finding percentages, averages, standard deviations and analysis of the Pearson correlation coefficient. The results of the study found that the overall educational management was at a high level. When classified by aspect, it was found that the number 1 factor was environmental factors, followed by community factors. And the last ranking is Factors related to educational institutions 2) Overall participation is at a high level. When classified into each aspect, it was found that all aspects were at a high level. The aspect that is at a high level, ranked number 1, is the evaluation aspect of teaching and learning, followed by the aspect of the curriculum, and the aspect of teaching and learning activities. And the last ranking is the development of teaching media. 3) Relationship of educational provision and participation in administration It was found that there was a relationship in the same direction with statistical significance at the 0.000 level. The results of the analysis of the relationship between educational management and participation in administration using the multiple regression method. The correlation coefficient is equal to 0.910 and can explain the variations in educational provision and participation in administration. Statistically significant at the 0.01 level was 82.80 percent ($R^2 = 0.828$) and the results of the hypothesis testing of educational management and participation in the administration of educational personnel. Department of Local Administration Promotion Ministry of Interior and found that statistically significant at the 0.01 level.

Keywords: Educational Management, Participation, Administration

CITATION INFORMATION: Chokthong, W., Kumhom, N., & Wiwatchankit, S. (2024). The Relationship between Educational Management and Participation in the Administration of Educational Personnel, Department of Local Administration Promotion Ministry of Interior. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(10), 94

ความสัมพันธ์ของการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

วิภารัตน์ จอกทอง¹, ในตะวัน กำหม่อม¹ และ โสภี วิวัฒน์ชาญกิจ¹

¹ คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข; ntawan@hotmail.com (ผู้ประพันธ์บรรณกิจ)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการจัดการศึกษา 2) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วม และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 385 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ แจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า 1) การจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อม รองลงมาคือ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน และอันดับสุดท้ายคือ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา 2) การมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก อันดับที่ 1 คือ ด้านการประเมินผล การเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน 3) ความสัมพันธ์ของการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน พบว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.910 และสามารถอธิบายความผันแปรของการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้ร้อยละ 82.80 ($R^2 = 0.828$) และผลการทดสอบสมมติฐานการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ทักษะการบริหาร, ประสิทธิภาพ, การบริหารวิชาการ

ข้อมูลการอ้างอิง: วิภารัตน์ จอกทอง, ในตะวัน กำหม่อม และ โสภี วิวัฒน์ชาญกิจ. (2567). ความสัมพันธ์ของการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(10), 94

บทนำ

สาเหตุสำคัญของปัญหาการจัดการศึกษาของประเทศไทย คือ ปัจจัยด้านนโยบายของส่วนกลางที่เปลี่ยนแปลงบ่อย กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค โครงสร้างการแบ่งส่วนงานที่ยังไม่สอดคล้องกับบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการบริหารงานบุคคล และงบประมาณ วัฒนธรรมการทำงานของบุคลากรที่ยังติดขัดกับวัฒนธรรมอำนาจ จึงเป็นอุปสรรคต่อการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในสังกัด และการขาดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากการรวมศูนย์อำนาจในส่วนกลางมากเกินไป ขาดการมีส่วนร่วมและการตรวจสอบ การใช้งบประมาณเพื่อการศึกษาังไม่มีประสิทธิภาพ ระบบข้อมูลและสารสนเทศไม่ทันสมัย จากสภาพปัญหาชี้ให้เห็นว่า แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจและสิทธิในการจัดการศึกษา และการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของท้องถิ่น แต่ผลลัพธ์ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยที่ผ่านมา ยังพบปัญหาเรื่องประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการศึกษาหลาย ๆ ด้าน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) การให้ความสำคัญอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ ซึ่งหมายรวมถึง การศึกษาเป็นแนวนโยบายแห่งรัฐที่ได้รับการรับรองไว้ในกฎหมายสูงสุดของประเทศ ดังจะเห็นจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 289 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 289 ที่ให้สิทธิแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอบรมตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ แต่มีเงื่อนไขว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ทั้งนี้ในการทำหน้าที่ดังกล่าว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 283 ยังกำหนดให้มีการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งหรือร่วมกันจัดตั้งองค์การเพื่อการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า เป็นประโยชน์ และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึงอีกด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ ทั้งเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา จึงมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นระบบบริการสาธารณะประเภทหนึ่งที่จะต้องดำเนินการภายใต้หลักการจัดการศึกษาและเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ชนิตา รักษ์พลเมือง, 2558)

นอกจากนี้ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจใหแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 มาตรา 21 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังสามารถจัดการศึกษาได้หลายลักษณะ เช่น เป็นผู้จัดการศึกษาเอง ดำเนินการในรูปแบบความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือร้องขอให้รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการแทน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ก็ได้มีแนวคิดที่จะส่งเสริมความร่วมมือในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งได้มีการออกหนังสือที่ มท.0810/ว 4524 ลงวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ.2549 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกันรวมตัวกันจัดกันเป็นกลุ่ม (Zoning) โดยความสมัครใจ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการสนธิเครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนข้อตกลงในเรื่องความรับผิดชอบเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่จะพึงมี ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณารูปแบบสำหรับการจัดบริการสาธารณะร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2 รูปแบบ คือ การจัดบริการสาธารณะร่วมกันภายใต้ระเบียบกฎหมายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติอยู่ โดยไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ทันทีโดยได้รับความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นแต่ละแห่ง กับการจัดบริการสาธารณะร่วมกันในลักษณะสหการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล (วสันต์ เหลืองประภัสร์, 2549) กล่าวคือ มีอำนาจในการบริหารจัดการภารกิจได้อย่างอิสระ ซึ่งจำเป็นต้องมีการแก้ไขปรับปรุงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องก่อน

อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาบางระดับ บางประเภท เป็นบริการสาธารณะที่ต้องอาศัยต้นทุนและเทคโนโลยีขั้นสูง ทำให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยเฉพาะองค์กรที่มีขนาดเล็กไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีคุณภาพหรือไม่คุ้มค่า เนื่องด้วยเหตุผลต่างๆ รวมทั้งการที่มีจำนวนผู้รับบริการน้อยเกินไป การจัดการศึกษาบนฐานความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน หรือกับหน่วยงานภาครัฐ จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาความไม่เท่าเทียมระหว่างท้องถิ่นในด้านคุณภาพของการบริการสาธารณะ และเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ โดยจะทำให้ประชาชนได้รับการบริการที่รวดเร็ว มีมาตรฐาน เพราะเป็นการระดมทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ร่วมกัน เกิดความคุ้มค่า และประหยัด สามารถขยายการให้บริการได้กว้างขวางหลากหลาย และช่วยให้ขนาดเล็กไม่ถูกยุบรวมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงที่มีขนาดใหญ่กว่า ที่ผ่านมพบว่า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีความร่วมมือในการจัดทำบริการสาธารณะ แต่ความร่วมมือดังกล่าวส่วนใหญ่มีจุดมุ่งหมายที่จะจัดบริการสาธารณะในด้านอื่นมากกว่าการศึกษา และเป็นความร่วมมือที่ไม่มีรูปแบบนิติบุคคล การสำรวจสภาพปัญหาการจัดการศึกษาโดยความร่วมมือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ที่ดำเนินการในประเทศไทยในระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล และความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง (เอกพล ดวงศรี, 2563)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีการจัดการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยในบริบทที่แตกต่างกันไปแต่ละท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีความรู้ความเข้าใจในปัญหาและความต้องการของชุมชนเป็นอย่างดี จึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่น และการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ โดยมีกฎหมายและระเบียบรองรับ รูปแบบการแสดงออกโดยจิตสำนึกของการรับผิดชอบต่อชุมชนในลักษณะต่างๆ ตามเงื่อนไขของแต่ละท้องถิ่น การจัดการศึกษาโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วม จึงเป็นแนวทางที่สามารถบริหารการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ ความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตของชุมชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี และทั่วถึง ซึ่งส่งผลให้การจัดการศึกษาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว (กาญจนา วัฒนสุนทร, 2556)

จากการที่ผู้วิจัยเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยศึกษาการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อม ด้านเกี่ยวกับชุมชน ด้านเกี่ยวกับสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สามารถนำมาปรับปรุง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล การเรียนการสอน และใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการศึกษาให้สถานศึกษามีคุณภาพมีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

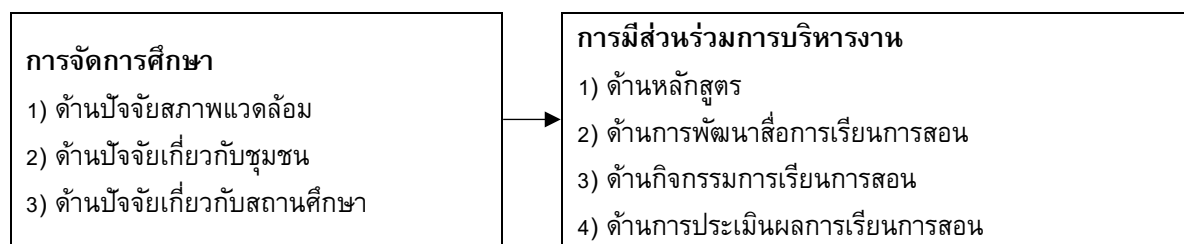
การทบทวนวรรณกรรม

ความสัมพันธ์ของการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยแนวคิดของ เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2526) คือ การจัดการศึกษา 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อม ด้านเกี่ยวกับชุมชน ด้านเกี่ยวกับสถานศึกษา และ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานของ อภิชาติ วิชาพรณ์ (2565) ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

สมมติฐานการวิจัย

การจัดการศึกษาส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เป็นไปในทิศทางบวก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยไม่ทราบขนาดของประชากรที่แน่ชัด และไม่ทราบสัดส่วนของประชากร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จำนวน 385 คน ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane (1970: 607-610) อ้างถึงใน ในตะวัน กำหม่อม, 2559)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีการตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อวัดผลความสอดคล้อง และมีการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามจำนวน 40 ชุด ไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) และค้นหาข้อบกพร่องของข้อคำถามที่ใช้วัดตัวแปร แล้วนำข้อมูลเข้าสู่โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ เมื่อทดสอบแบบสอบถามค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .835

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า การจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อม รองลงมาคือ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน และอันดับสุดท้ายคือ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

การจัดการศึกษา X_{total}	M	SD	ระดับการปฏิบัติ	อันดับที่
1) ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อม	3.94	0.94	มาก	1
2) ด้านปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน	3.56	0.06	มาก	2
3) ด้านปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา	3.55	0.20	มาก	3
รวม	3.55	0.60	มาก	

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก

อันดับที่ 1 คือ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

โดยรวมทุกด้าน Y_{total}	M	SD	ระดับการมีส่วนร่วม	อันดับที่
1) ด้านหลักสูตร	3.65	0.46	มาก	2
2) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	3.59	0.34	มาก	4
3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.64	0.50	มาก	3
4) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	3.70	0.65	มาก	1
รวม	3.64	0.48	มาก	

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's Correlation)

ตัวแปรอิสระ X	การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน Y	
	Pearson's Correlation	Sig. (1-tailed)
1) ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อม	.747***	0.000
2) ด้านปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน	.700***	0.000
3) ด้านปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา	.686***	0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) พบว่า ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน ด้านปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา ให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ 0.910 และสามารถอธิบายความผันแปรของการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้ร้อยละ 82.80 ($R^2 = 0.828$) โดยสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์

$$Y = a + B_1 X_1 + B_2 X_2 + B_3 X_3$$

$$\text{Decision} = .1484 + .099 + .052 + .091$$

$$(5.349) \quad (2.749) \quad (6.564)$$

จากสมการพยากรณ์ พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลทางบวกต่อได้ดีที่สุด คือ ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อม รองลงมาคือ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา และอันดับสุดท้ายคือ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน

ผลการทดสอบสมมติฐาน การจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย พบว่า ทุกสมมติฐานมีความสอดคล้อง คือ 1) ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อม ส่งผลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย 2) ด้านปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน ส่งผลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย 3) ด้านปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา ส่งผลทางบวกต่อ

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สรุปและการอภิปรายผล

1) การจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อม รองลงมาคือ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน และอันดับสุดท้ายคือ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชัย วัฒนาภรณ์ (2565) เรื่อง ปัจจัยการส่งเสริมการจัดการศึกษาต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักวิชาการพัฒนาชุมชน จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการส่งเสริมการจัดการศึกษาของกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักวิชาการพัฒนาชุมชน จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อม รองลงมาคือ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน และอันดับสุดท้ายคือ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา ตามลำดับ

2) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก อันดับที่ 1 คือ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล หงส์วิไล (2559) เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลสระบัว อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลสระบัว อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการประสานงาน ด้านการประเมินผล และด้านการจัดหาทรัพยากร ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณ อ่อนมาก (2559) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านนำแผนไปปฏิบัติ ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน ด้านการเตรียมการวางแผน และด้านการวางแผน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชัย วัฒนาภรณ์ (2565) เรื่องปัจจัยการส่งเสริมการจัดการศึกษาต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักวิชาการพัฒนาชุมชน จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักวิชาการพัฒนาชุมชน จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก อันดับที่ 1 คือ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ

3) ความสัมพันธ์ของการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย พบว่า ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.747 โดยมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 ด้านปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.700 โดยมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 ด้านปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.686 โดยมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการ

บริหารงานของบุคลากรทางการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยุทธ ถนอมวงษ์ (2558) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม มีค่าความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของข้าราชการครู เรียงตามค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานบุคคล และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชัย วิภากรณ์ (2565) เรื่อง ปัจจัยการส่งเสริมการจัดการศึกษาต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักวิชาการพัฒนาชุมชน จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการส่งเสริมการจัดการศึกษาต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักวิชาการพัฒนาชุมชน จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน ด้านปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา ให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ 0.910 และสามารถอธิบายความผันแปรของปัจจัยการส่งเสริมการจัดการศึกษาต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักวิชาการพัฒนาชุมชน จังหวัดกาญจนบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- 1) หลักสูตรต้องมีประโยชน์ส่งเสริมต่อการพัฒนาการเรียนรู้
- 2) ควรมีสื่อการเรียนการสอนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน
- 3) ควรมีการชี้แจงบอกจุดมุ่งหมายของวิชาที่สอน เช่น มีการวางแผนการเรียนการสอน การจัดทำแผนการสอนให้ผู้ปกครองทราบอย่างชัดเจน
- 4) ควรอบรมชี้แจงให้ผู้ปกครองเข้าใจและทราบความชัดเจนเกณฑ์ของการประเมินผลที่มาตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพแบบเจาะลึกเฉพาะกรณีศึกษาที่มีปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครองกับทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการจัดการศึกษา
- 2) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา วัฒนสุนทร. (2556). *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: เอ็ดดูมิเดียพับลิชิ่ง.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2526). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- ชนิตา รักษ์พลเมือง. (2558). *การศึกษาสภาพและปัญหาการผลิต การใช้ และการพัฒนาครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องกับความต้องการในอนาคต*. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยุทธ ถนอมวงษ์. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ไนตะวัน กำหมอม. (2560). *การวิจัยทางการศึกษา เล่ม 2*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยทองสุข.

วสันต์ เหลืองประภัสร์. (2549). สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย เรื่อง การคลังท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). รายงานผลการวิจัยและพัฒนา กรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่จำกัด.

สุพรรณ อ่อนมาก. (2559). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สุวิมล หงส์วิไล. (2559). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาล ตำบลสระบัว อำเภอโกบจันทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

อภิชัย วิภากรร์. (2565). ปัจจัยการส่งเสริมการจัดการศึกษาต่อ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักวิชาการพัฒนาชุมชน จังหวัดกาญจนบุรี. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยทองสุข.

เอกพล ดวงศรี. (2563). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2024 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).